Dosarul nr. 3-1528/2025
2-25086828-12-3-18062025-1

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

17 decembrie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chişinău (sediul Rîşcani)
în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Veaceslav Martînenco
grefier Nicoleta Mamaliga

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Crețu Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

La 18.06.2025 reclamantul Crețu Ion, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, a activat în cadrul sistemului administrației penitenciare. La data de 24.03.2025 a demisionat cu dreptul la pensie. Ultima funcție deținută a fost de ********** cu gradul militar de *****.

La data de 24.03.2025 Penitenciarul nr.l5 ***** a eliberat Certificatul nr.3, privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei pe numele Crețu Ion, care indică suma totală de ********** bani.

Prin Decizia Oficiului Teritorial Chișinău, Rîșcani al Casei Naționale de Asigurări Sociale privind stabilirea pensiei nr. 92/2025/40669, aferentă contului nr. 5324646, dosarul pensionarului nr. 920322711, tipărită la data de 07.04.2025, în tabelul ,,Analiza cuantumului pensiei", la rubrica ,,Alte sporuri suplimente cu caracter permanent și indemnizația lunară în ultimele 12 luni", a fost luată în calcul doar suma de ***** lei.

Astfel, reclamantul invocă faptul că Oficiul Teritorial Chișinău, Rîșcani al Casei Naționale de Asigurări Sociale nu a inclus în calculul pensiei suma de ***** lei - sporul pentru munca de noapte, diminuând în mod neîntemeiat și ilegal cuantumul pensiei stabilite.

Relevă că funcția deținută în cadrul sistemului administrației penitenciare presupune desfășurarea activității și pe timp de noapte. Instituțiile penitenciare asigură executarea pedepselor privative de libertate dispuse de instanțele de judecată, iar deținerea persoanelor private de libertate implică funcționarea neîntreruptă a instituției, 24 de ore din 24. În consecință, programul de muncă în schimburi, care include munca pe timp de noapte, are un caracter permanent și constant pentru angajații care activează în regim de schimburi

În drept, reclamantul își întemeiază cererea pe prevederile Codul administrativ al RM, Legii nr. 1544-X11 din 23.06.1993 asigurări cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de

comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pct.8 lit.d) și Hotârîrii Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar.

Astfel solicită reclamantul:

1. Anularea deciziei Oficiului Teritorial Chișinău, Rîșcani al Casei Naționale de Asigurări Sociale privind stabilirea pensiei Nr. 92/2025/40669 lui Crețu Ion.
2. Anularea răspunsului nr.29/25 din 13.05.2025 emis de CNAS sect. Rîșcani, Chișinău, și răspunsului nr. 840/25 din 30.05.2025 eliberat de CNAS de respingere a cererii de stabilire a cuantumului pensiei cu includerea sporului achitat lunar pentru munca de noapte în privința lui Crețu Ion.
3. Obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă în privința lui Crețu Ion, cu includerea în calculul pensiei a sumelor achitate cu titlu de spor pentru munca prestată în orele de noapte, conform Certificatului nr. 3 din 24.03.2025, eliberat de angajator.
4. Încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 7500 lei.

Obiecțiile pârâtului:

La 23.07.2025 reprezentantul autorității pârâte, din cadrul Casei Naționale de Asigurări Sociale, a depus referință la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată. (f.d.26-30)

În susținerea poziției sale, a invocat că în urma examinării dosarului de pensionare al reclamantului, s-a constatat că, potrivit Ordinului nr. 195ef din 20.03.2025, emis de Penitenciarul nr. 15 ***** al ANP din subordinea Ministerului Justiției, Crețu Iona încetat raporturile de serviciu la data de 26.03.2025.

La data de 07.04.2025, CTAS Rîșcani a emis Decizia nr. 92/2025/40669 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, în baza actelor anexate la cererea înaintată la data de 27.03.2025

Astfel, indică că începând cu data de 27.03.2025, Crețu Ion este beneficiar al pensiei pentru vechime în muncă, în cuantum de 50% din solda primită anterior concedierii, fiind confirmată o vechime în muncă de 25 ani și 04 luni, conform raportului istoricului asigurării. Pensia a fost stabilită în temeiul Legii nr. 1544/1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor, a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri. Cuantumul inițial al pensiei pentru vechime în muncă, în sumă de***** lei, a fost determinat în baza soldei primite înainte de concediere, conform Certificatului privind solda bănească nr. 3 din 24.03.2025, eliberat de Penitenciarul nr. 15 ***** al ANP din subordinea Ministerului Justiției, document prezentat și semnat de reprezentanții instituțiilor de forță, precum și nemijlocit de către reclamantul Ion Crețu.

Făcând referire la art. art. 49 alin. (3), 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993; pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994; art. 10 alin. (1)-(2) din Legea nr. 270/2018, indică că, la calcularea cuantumului pensiei se include media lunară a recompenselor, plăților sporurilor și suplimentelor, care conform legislației în vigoare sunt acordate permanent. Astfel, evidențiază

faptul că, sumele pentru ore suplimentare, inclusiv premiile nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plățile cu caracter permanent.

Remarcă faptul că, pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor si suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare, după cum urmează: ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (de la data de 1 pînă la data de 1). Sumele recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună si se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

Menționează că, în temeiul normelor legale, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani a emis Decizie nr. 92/2025/40669 din 07.04.2025 privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, calculând cuantumul pensiei pentru vechime în muncă a reclamantului Crețu Ion în baza sumelor reflectate în certificatul privind solda bănească nr.3 din 24.03.2025 pentru ultimele 12 luni precedente concedierii, eliberate de instituția de forță.

Reiterează că, în cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, la momentul stabilirii prestației solicitate de către reclamant, au fost luate în calcul sumele reflectate în certificatul menționat supra, cu excepția sporului pentru ore de noapte (***** lei). Atrage atenția că, sumele date nu se iau în calculul pensiei, deoarece nu se încadrează în plăți cu caracter permanent.

Astfel, consideră părîtul că temei pentru recalcularea cuantumului pensiei pentru vechime în muncă stabilită reclamantului Crețu Ion și anularea Deciziei nr.92/2025/40669 din 07.04.2025 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani, nu este.

Cu privire la, încasarea cheltuielilor de asistență juridică, și anume de a încasa de la CNAS în beneficiul Ion Crețu, a cheltuielilor de judecată în sumă de 7500 (șapte mii cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, partea pârâtă menționează că, ținând cont de Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.25 din 28.06.2004 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile”, cu modificările și completările ulterioare, precum și de legislația în vigoare, este stabilit următoarele: în conformitate cu art.96 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții, care a avut câștig de cauză, cheltuielile de asistență juridică acordată de avocați, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Afirmă că nu a fost demonstrat de către partea reclamantă, la solicitarea cheltuielilor de judecată, aportul real al avocatului la soluționarea cauzei, timpul și volumul de muncă depus, aptitudinile speciale necesare pentru acordarea asistenței juridice, în ce măsură activitatea avocatului în cauza respectivă i-a limitat capacitatea de a activa în alte dosare, precum și natura și durata relației dintre avocat și client, etc.

În ședința de judecată:

Reclamantul, Crețu Ion, a susținut integral argumentele expuse în cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea pretențiilor în modul în care au fost formulate.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Svetlana Moraru, fiind înștiințat legal despre data, ora, locul examinării cauzei, nu s-a prezentat. Astfel, ținând cont de întrunirea rigorilor de citare legală, în temeiul art.218 lit. d) Cod administrativ s-a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Reprezentantul autorității pârâte, din cadrul Casei Naționale de Asigurări Sociale, fiind înștiințat legal despre data, ora, locul examinării cauzei, nu s-a prezentat. Astfel, ținând cont de întrunirea rigorilor de citare legală, în temeiul art.218 lit. d) Cod administrativ s-a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată:

Examinând cererea de chemare în judecată, audiind explicațiile participanților la proces, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanța de judecată ajunge la concluzia că, cererea de chemare în judecată depusă de Crețu Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, este **admisibilă** și urmează a fi **admisă** din următoarele considerente.

Conform art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit art. 93 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

***Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ*.**

Din textul revendicărilor formulate în acțiune, reclamantul, prin prezenta acțiune, solicită anularea Decizia nr. 92/2025/40669 din 07.04.2025 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale oficiul teritorial Chișinău, Rîșcani și Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 840/25 din 30.05.2025 de soluționare a cererii prealabile, cât și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să fie recalculat cuantumul pensiei, cu includerea sumelor indicate în certificatul nr. 3 din 24.03.2025, eliberat de angajator și primite anterior concedierii, și anume: ***** lei – spor pentru ore de noapte.

Astfel, reclamantul a formulat o acțiune în obligare.

Din actele cauzei rezultă că, la 27.03.2025, reclamantul s-a adresat cu cerere către CTAS Rîșcani, mun. Chișinău, privind stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544/1993. (f.d.2 din dosar administrativ)

Prin decizia CTAS Rîșcani, mun. Chișinău, nr. 92/2025/40669 din 07.04.2025 reclamantului Crețu Ion i-a fost stabilit cuantumul pensiei începând cu 27.03.2025, în suma de***** lei. (f.d.1-1 verso din dosar administrativ)

Nefiind de acord cu decizia CTAS Rîșcani, mun. Chișinău, din 07.04.2025, reclamantul la 02.05.2025 a înaintat cerere prealabilă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale. (f.d. 13-15)

În rezultatul examinării cererii prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale, a emis decizia nr. 840/25 din 30.05.2025, prin care a refuzat reclamantului în recalculat cuantumul pensiei. (f.d.17-17 verso)

La 18.06.2025, reclamantul, a depus prezenta acțiune în instanța de judecată. (6-8)

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale exprimat în decizia nr. 92/2025/40669 din 07.04.2025 precum și în decizia nr. 840/25 din 30.05.2025, adoptată în procedura prealabilă, în sensul art. 10 și 11 din Codul administrativ, se încadrează în noțiunea act administrativ individual, emanând de la o autoritate publică, reprezentând o măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice. Totodată, acesta este defavorabil reclamantului, ținând cont de faptul că ultimului i s-a refuzat în admiterea revendicărilor solicitate.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39 din Codul administrativ, (1) controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

La caz, cu referire la cele menționate, instanța reține că reclamantul revendică apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ. Or, dreptul pretins de reclamant este dreptul la o pensie recalculată cu includerea în cuantumul pensiei sumelor indicate în certificatul nr. 3 din 24.03.2025, eliberat de angajator și primite anterior concedierii, și anume: ***** lei – spor pentru ore de noapte.

Astfel, deciziile Casei Naționale de Asigurări Sociale, pot fi apreciate ca având potențialul de a afecta un drept pretins al reclamantului la o recalculare a pensiei, drept derivat din interpretarea prevederilor art. 44 din Legea nr. 1544/1993. Corespunzător, condiția revendicării unui drept legitim este întrunită.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), astfel, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Referitor la condiția de respectare a remediului extrajudiciar cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil până la înaintarea acțiunii în contenciosul administrativ, instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art. 19 din Codul administrativ, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

Conform art. 162 alin. (1) din Codul administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Alin. (3) al articolului citat, cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; emiterea unui act administrativ individual.

Cu referire la actele cauzei și circumstanțele reflectate supra, instanța de judecată constată că, remediul extrajudiciar a fost respectat de reclamant prin înregistrarea cererii prealabile la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform art. 209 alin. (1) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Drept consecință a celor constatate, instanța de judecată reține că acțiunea este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, a remediului extrajudiciar, în termenul prevăzut de lege, fiind contestate acte administrative ale autorității publice competente, care produc efecte juridice în exterior și au caracter defavorabil reclamantului.

Astfel, acțiunea este admisibilă.

Cu privire la fondul cauzei.

În accepțiunea art. 1 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, statuează expres că, pensia reprezintă un drept bănesc cuvenit asiguratului, în condiţiile prezentei legi, corelativ obligaţiilor privind plata contribuţiilor de asigurări sociale de stat. Stagiu de cotizare reprezintă însumare a perioadelor de activitate în care s-a plătit contribuţia la fondul de pensii. Iar, venit asigurat reprezintă venit pe care s-au plătit contribuţii de asigurări sociale şi care constituie baza de calcul al pensiei în sistemul public.

Totodată, potrivit art. 7 din aceeași Lege, dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din codul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale. În baza art.8 alin.(1) și (2) din Legea enunțată, baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei. Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuţiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuţii stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul al venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1, parte integrantă a prezentei legi. Iar conform art.9 lit.a) din Legea sus-indicată, în sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii: a) pensie pentru limită de vîrstă.

În conformitate cu art. 10 al aceleași Legi privind sistemul public de pensii, dreptul la pensie îl au persoanele care îndeplinesc condiţiile prevăzute de lege. Dreptul la pensie se cuvine şi poate fi solicitat de la data îndeplinirii condiţiilor de pensionare prevăzute de lege. Dreptul la pensie este imprescriptibil. Potrivit art. 40 alin. (1), (2) din Legea enunțată, conform cărora decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reţinerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Naţională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casei Naţionale de Asigurări Socialei, aceasta poate fi atacată în instanţa de contencios administrative competentă.

Conform art. 1 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, militarii care

satisfac serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar şi în organele afacerilor interne.

În conformitate cu art. 13 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: a) militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne care au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani; b) militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne eliberate din serviciu pentru limită de vîrstă sau din motive de boală care în ziua eliberării din serviciu au o vechime totală în muncă de cel puţin 25 de ani calendaristici, din care cel puţin 12 ani şi 6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne; c) militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne eliberate din serviciu din motive de sănătate limitată sau în caz de reorganizare a statelor care în ziua eliberării au atins limita de vîrstă în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne şi au o vechime totală în muncă de cel puţin 25 de ani calendaristici, din care cel puţin 12 ani şi 6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne; d) militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne eliberate din serviciu din alte motive decît cele expuse la lit.b) şi c) din prezentul articol care au o vechime totală în muncă de cel puţin 25 de ani, din care cel puţin12 ani şi 6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne, la atingerea vîrstei de pensionare stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Conform art. 14 din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii: a) pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor intrne care au o vechime în muncă de cel puţin 20 de ani (art.13 lit.a)): pentru o vechime în muncă de 20 de ani - 50 procente, iar pentru cei pensionaţi la limită de vîrstă sau de motive de boală - 55 procente din sumele respective ale soldei; pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume; b) pentru militarii care satisfac serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne care au o vechime totală în muncă de cel puţin 25 de ani calendaristici, din care cel puţin 12 ani şi6 luni în serviciu militar sau în serviciu în organele afacerilor interne (art.13, lit. b), c) şi d): pentru vechime totală în muncă de 25 de ani - 50 procente şi pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 25 de ani - 1 procent din suma respectivă a soldei sau a salariului, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

Potrivit art.44 alin.(1) și (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora. Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară

a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

În corespundere cu pct.1 a Hotărîrii de Guvern nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, se stabileşte că pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberaţi din serviciu pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997 – din toate tipurile de plăţi prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul.

Conform prevederilor pct.2 lit a) al aceleiași Hotărîri de Guvern, pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi ale funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi băneşti: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarili publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră (cu excepţia persoanelor indicate în subpunctele "b" şi "c" ale prezentului punct) – din salariul funcţiei deţinute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

În acord cu pct.3 al Hotărîrii de Guvern indicate supra, prevede că, în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, sînt acordate permanent. Totodată, indemnizaţia pentru executarea conştiincioasă a obligaţiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproşabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) şi asistenţa materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decît mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv. Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizaţia de concediere şi plăţile compensatorii. Se consideră plăţi compensatorii: compensaţia pentru concediul nefolosit; compensaţia în schimbul raţiei alimentare; compensaţia în schimbul echipamentului; compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii; compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ; indemnizaţiile de transfer; plăţile de asigurare; indemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; indemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru

efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or.Bender; plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sîrguincioasă;

Potrivit pct.4 din Hotărîrea menționată, prevede că, pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare: a) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare – ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 pînă la data de 1); b) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanelor din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care au îndeplinit serviciul mai puţin de un an, li se iau în calcul lunile calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 pînă la data de 1), iar militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, precum şi membrilor familiilor lor din rîndurile pensionarilor – 12 luni calendaristice; c) pentru militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanele din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care s-au aflat în serviciu mai puţin de o lună, perioada de decontare se calculează ca o lună calendaristică deplină. Media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se deduce astfel: a) sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor (cu excepţia celor enumerate în alineatul trei al punctului 3 din prezenta hotărîre) plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare; b) pentru persoanele concediate pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997, sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor prevăzute pentru stabilirea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul, se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

Potrivit art. 82 alin.(1)-(2) din Legea nr. 300 din 21.12.2017, cu privire la sistemul administraţiei penitenciare, funcţionarii publici cu statut special au dreptul de a solicita, în scris, încetarea raporturilor de serviciu prin demisionare. Demisionarea survine şi în cazul împlinirii vechimii în serviciu ce acordă funcţionarilor publici cu statut special dreptul la pensie.

În acord cu art.128 alin.(1) Codul Muncii, salariul reprezintă orice recompensă sau cîştig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată.

Conform art.157 alin.(1) și (2) din Codul Muncii, în cazul retribuirii muncii pe unitate de timp (cu salariu tarifar sau cu salariul funcției), munca suplimentară (art.104), pentru primele două ore, se retribuie în mărime de cel puţin 1,5 salarii de bază stabilite salariatului pe unitate de timp, iar pentru orele următoare - cel puţin în mărime dublă. În cazul retribuirii muncii în acord cu aplicarea sistemului tarifar de salarizare, pentru munca suplimentară se plăteşte un adaos de cel puţin 50 la sută din salariul tarifar al salariatului de categoria respectivă, remunerat pe

unitate de timp pentru primele 2 ore, şi în mărime de cel puţin 100 la sută din acest salariu tarifar – pentru orele următoare, iar cu aplicarea sistemelor netarifare de salarizare – de 50 la sută pentru primele 2 ore şi, respectiv, 100 la sută din cuantumul minim garantat al salariului pe unitate de timp în sectorul real – pentru orele următoare.

Materialele cauzei denotă că, prin Ordinul IGP nr. 195ef din 20.03.2025, s-a dispus încetarea raportului de serviciu cu Crețu Ion, începând cu 26.03.2025, în temeiul art. 82 alin. (2) din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administraţiei penitenciare. (f.d. 22 din dosar administrativ)

Prin certificatul nr. 03 din 24.03.2025 întocmit de către Penitenciarul nr. 15-*****, reclamantului i-a fost calculată plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei. (f.d. 25 din dosar administrativ)

La 27.03.2025, reclamantul s-a adresat cu cerere către CTAS Rîșcani, mun. Chișinău, privind stabilirea pensiei în condițiile Legii nr. 1544/1993. (f.d.2 din dosar administrativ)

Prin decizia CTAS Rîșcani, mun. Chișinău, nr. 92/2025/40669 din 07.04.2025 reclamantului Crețu Ion i-a fost stabilit cuantumul pensiei începând cu 27.03.2025, în suma de***** lei. (f.d.1-1 verso din dosar administrativ)

Nefiind de acord cu decizia CTAS Rîșcani, mun. Chișinău, din 07.04.2025, reclamantul la 02.05.2025 a înaintat cerere prealabilă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale. (f.d. 13-15)

În rezultatul examinării cererii prealabile, Casa Națională de Asigurări Sociale, a emis decizia nr. 840/25 din 30.05.2025, prin care a refuzat reclamantului în recalculat cuantumul pensiei. (f.d.17-17 verso)

La 18.06.2025, reclamantul, a depus prezenta acțiune în instanța de judecată. (6-8)

Potrivit pct.2 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi băneşti: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră (cu excepţia persoanelor indicate în subpunctele "b" şi "c" ale prezentului punct) - din salariul funcţiei deţinute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Instanța reține că elementul central al litigiului dedus judecății îl constituie interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 44 alin. (1)–(2) din Legea nr. 1544/1993, în coroborare cu pct. 2 și pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, respectiv determinarea corectă a categoriilor de drepturi bănești ce urmează a fi incluse în baza de calcul a pensiei pentru vechime în serviciu.

În acest sens este de menționat că, potrivit prevederilor art.4 alin.(1) și (2) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, pensiile stabilite în conformitate cu prezenta lege se plătesc din fondul de pensii. Veniturile fondului de pensii provin din: a) contribuţiile de asigurări sociale de stat; c) transferurile de la bugetul de stat; d) alte venituri.

Reieșind din prevederea legale menționată supra rezultă cert că, din moment ce reclamantul a contribuit din venitul realizat la bugetul de asigurări sociale de stat, acesta în mod

direct este îndreptățit de a beneficia de dreptul de a primi pensie cu includerea în calcul a tuturor veniturilor realizate și prevăzute de lege, inclusiv veniturile din care au fost calculate și achitate contribuții de asigurări sociale de stat, iar refuzul pârâtului este unul ilegal şi neîntemeiat la cele expuse supra, or potrivit prevederilor art.2 alin.(3) al Legii nr. 156/1998 privind sistemul de pensii, dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parțial, cum de fapt nu poate fi limitat decât în mod legal și potrivit prevederilor legale.

Potrivit constatărilor Curții Constituționale în Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condiţiilor de asigurare cu pensii şi alte plăţi sociale pentru unele categorii de salariați a statuat cu titlu de principiu că, un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 şi, respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit şi are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică şi astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.

Relevantă speței este cauza Gaygusuz versus Austria (1996), potrivit căreia, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că ”pensia constituie un drept patrimonial în sensul articolului 1 din Protocolul 1 al Convenţiei pentru drepturile omului” şi se constată o discriminare în sensul articolului 14, dacă lipsește o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului.”

În speța Akdeejeva versus Letonia (2007), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a obligat statul leton la despăgubiri, stabilind că a fost încălcat articolul 6 din Convenţia drepturilor omului şi articolul 1 din Protocolul 1, în cazul în care se procedează la recalcularea în minus a pensiei, dat fiind că este vorba despre un drept câștigat.

Raportând aceste dispoziții legale la situația de fapt dedusă judecății, instanța constată că sumele contestate de reclamant - plata pentru orele de noapte, nu se regăsesc în lista plăților compensatorii prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 78/1994**.**

Mai mult, natura juridică a acestor sume este aceea de drepturi salariale acordate pentru munca efectiv prestată sau pentru condiții speciale de muncă, având un caracter retributiv și nu compensatoriu. Ele reprezintă venituri realizate în cadrul raportului de serviciu, fiind achitate de angajator, reflectate în evidențele contabile și incluse în certificatul eliberat pentru calcularea pensiei.

Instanța constată că plățile aferente muncii de noapte reflectate în Certificatul nr. 3 din 24.03.2025, reprezintă drepturi bănești acordate pentru munca efectiv prestată, ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu peste durata normală a timpului de muncă sau în condiții speciale, respectiv pe timp de noapte. Aceste plăți sunt efectuate în temeiul unor ordine sau dispoziții ale angajatorului, care constituie un acord de muncă suplimentar, subsecvent raportului de serviciu de bază, având caracter legal şi obligatoriu pentru părți.

Instanța apreciază că sporurile pentru munca de noapte au caracter permanent pe durata în care munca suplimentară este prestată în mod constant, chiar dacă acestea nu sunt acordate pe întreaga perioadă a raportului de serviciu. Caracterul permanent nu presupune continuitate absolută pe întreaga carieră profesională, ci repetabilitate și regularitate pe o perioadă determinată, în funcție de necesitățile angajatorului și de organizarea activității.

Instanța constată că, întrucât sporurile pentru munca de noapte au fost real achitate reclamantului**,** sunt confirmate documentar și au fost primite în ultimul an de serviciu, acestea întrunesc cumulativ condițiile prevăzute de art. 44 din Legea nr. 1544/1993 și pct. 2 din

Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 pentru a fi incluse în media lunară a drepturilor bănești utilizate la calculul pensiei.

Astfel, instanța atestă că sumele aferente sporului pentru orele de noapte constituie componente ale soldei, iar excluderea acestora de la calculul pensiei a fost nejustificată, acestea urmând a fi luate în considerare la stabilirea cuantumului pensiei pentru vechime în serviciu a reclamantului**.**

Instanța reține că interpretarea pârâtului, potrivit căreia sporurile pentru munca de noapte, nu ar avea caracter permanent, este neîntemeiată**,** întrucât introduce un criteriu restrictiv neprevăzut de lege și conduce la excluderea nejustificată a unor drepturi salariale.

Prin urmare, instanța apreciază că autoritatea publică pârâtă avea obligația legală de a include aceste sume în baza de calcul a pensiei reclamantului, cu atât mai mult cu cât acestea sunt reflectate în certificatul eliberat de angajator, act oficial ce confirmă structura și mărimea soldei utilizate pentru calcularea pensiei.

Conform art.224 alin.1) lit.b) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Analizând normele legale citate supra în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței și materialul probator administrat, instanța de judecată conchide că, acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamant este întemeiată și urmează a fi admisă, cu anularea Deciziei nr. 92/2025/40669 din 07.04.2025, emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale oficiul teritorial Chișinău, Rîșcani și a Deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 840/25 din 30.05.2025, adoptată în procedura prealabilă, precum și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual favorabil, prin care să fie stabilită lui Creţu Ion pensia pentru vechimea în muncă, cu includerea în aceasta a sporului pentru munca de noapte, în baza cererii din 27.03.2025.

Compensarea cheltuielilor de judecată:

În drept, instanța de judecată reține că, în temeiul art. 96 alin.(1) și (1^1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În același context, instanța reține jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului în cauzele Boicenco vs. Republica Moldova şi SRL „Oferta Plus” versus Republica Moldova, în care Curtea a considerat că este echitabil să ramburseze societăţilor reclamante cheltuielile pentru asistenţa juridică, notînd caracterul real, necesar şi rezonabil al sumelor solicitate prin raportare la complexitatea cauzei şi aportul considerabil al avocaţilor.

Astfel, ținând cont de natura juridică a cauzei de contencios administrativ, reieșind din volumul și complexitatea acțiunilor întreprinse de către avocat în apărarea reclamantului, cât și a faptului că prezenta acțiune a fost examinată în lipsa avocatului care nu s-a prezentat în cadrul ședinței de judecată, reclamantul în acest sens solicitând examinarea cauzei în lipsa acestuia, instanța de judecată ajunge la concluzia că este echitabil să încaseze din contul Casei Naționale de

Asigurări Sociale în beneficiul lui Crețu Ion suma de 3500 (trei mii cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică reale, necesare și rezonabile**,** excedentul neîncasat se respinge ca neîntemeiat.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite acțiunea în contencios administrativ.

Se anulează Decizia nr. 92/2025/40669 din 07.04.2025 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale oficiul teritorial Chișinău, Rîșcani și Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 840/25 din 30.05.2025 de soluționare a cererii prealabile.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită decizie în temeiul căreia să-i fie stabilită lui Crețu Ion pensia pentru vechimea în muncă în baza cererii din 27.03.2025, cu includerea în aceasta a sporului pentru munca de noapte.

Se încasează de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Crețu Ion suma de 3500 (trei mii cinci sute) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, excedentul neîncasat se respinge ca neîntemeiat.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **Veaceslav MARTÎNENCO**